

Detektywi Wypowiedzi!

Umiejętności metapoznawcze:

Umiejętności metapoznawcze to takie supermoce myślenia, które pomagają nam planować, jak się uczyć, sprawdzać, czy dobrze coś rozumiemy i poprawiać swoje działania. Dzięki nim możemy lepiej rozwiązywać zadania, bo wiemy, co robimy i dlaczego to robimy.

Tu będziemy mówili o tym, jak myślenie o tym, jak się uczysz, pomaga być lepszym w mówieniu (wypowiadaniu się) i słuchaniu. I jak pomaga nam w tym praca w parach, w grupie.

Kiedy go używać?

Wyobraź sobie, że kolega albo koleżanka z klasy ma wystąpienie – opowiada o czymś fajnym, np. o swoim ulubionym zwierzęciu, albo przedstawia realizowany projekt. Albo może ty sam/sama będziesz występować przed całą klasą! Właśnie wtedy przyda się to narzędzie, które pomoże ci być super detektywem mowy i sprawdzić, co poszło świetnie, a co można jeszcze ulepszyć.

Co będziesz robić?

Będziesz uważnie słuchać wypowiedzi innych, a potem pomyślisz, jak pomóc koledze/koleżance (albo sobie!), aby potrafił mówić jeszcze lepiej. To jak małe śledztwo, w którym szukasz odpowiedzi, jak być mistrzem występów!

Czego potrzebujesz?

- Drukowane formularze „Detektywi Wypowiedzi” (to te, które masz przed sobą!) lub w wersji elektronicznej.
- Długopis lub ołówek.

- Uważne uszy!
- Otwarty umysł!
- Życzliwe serce! (bo będziesz dawać koledze/koleżance podpowiedzi, a to musi być zawsze miłe i pomocne!)

Sposób użycia

To proste! Postępuj według tych kroków:

1. **Słuchaj uważnie!** Kiedy kolega/koleżanka mówi, postaraj się zapamiętać, co mówi i JAK mówi.
2. **Zaznaczaj „Wskazówki detektywa”** w tabelach na poszczególnych kartach.
3. **Wypełnij „Raport końcowy detektywa”** – to najważniejsza część! Napisz tam, co było **super**, co można **poprawić** i jak można to poprawić, taka twoja **super sugestia**.
4. **Porozmawiaj z nauczycielem.** Nauczyciel pomoże ci upewnić się, że twoje uwagi są naprawdę pomocne, a sposób w jaki chcesz je przekazać jest miły.
5. **Porozmawiaj z kolegą/koleżanką!** Dajcie sobie nawzajem te raporty i opowiedzcie, co zauważyliście. Pamiętaj, że robicie to po to, żebyście się wzajemnie wspierali i dobrze zrozumieli!

O tym szablonie

Ten szablon to twój notatnik detektywa. Składa się z czterech głównych części tj. czterech „Punktów kontrolnych”:

- **Punkt kontrolny 1:** „Ucho i usta” – Tutaj sprawdzasz, czy kolega/koleżanka mówił/a wyraźnie i głośno, w dobrym tempie, tak że dobrze było go/ją słuchać. To ważne, żeby nikt nie musiał się domyślać, co zostało powiedziane!
- **Punkt kontrolny 2:** „Mapa mowy” – Tutaj sprawdzasz, czy wypowiedź miała strukturę: wstęp, rozwinięcie, zakończenie i czy całość była spójna.

- **Punkt kontrolny 3:** „Latarka słów” – Tutaj sprawdzasz, czy kolega/koleżanka używał/używała słów pasujących do tematu wypowiedzi, czy słownictwo było ciekawe i różnorodne i czy rozumiałeś/rozumiałaś wszystkie użyte słowa.
- **Punkt kontrolny 4:** „Kontakt z publicznością” – Tu obserwujesz, czy kolega/koleżanka patrzył/a na ciebie i innych słuchaczy, czy używał/a rąk do opowiadania (gestykulacja) i czy wyglądał/a na pewnego siebie.

Na zakończenie jest „**Raport końcowy**”, czyli miejsce na twoje najważniejsze wnioski. Tu zapisujesz coś pozytywnego (zawsze znajdź coś super!), coś do poprawy (co można ulepszyć?) i sugestię (jak to zrobić?). To taka twoja detektywistyczna rada!

Wskazówki dotyczące ponownego wykorzystania / kontynuacji pracy z tym narzędziem

Możesz używać tego narzędzia zawsze, kiedy ktoś mówi (odpowiada, przemawia) w klasie – czy to podczas prezentacji, czy przy odpowiedzi ustnej. Im częściej będziesz detektywem, tym lepiej nauczysz się:

- Sam/sama dobrze mówić (bo będziesz wiedzieć, na co zwracać uwagę!).
- Być super słuchaczem!
- Dawać innym fajne i pomocne podpowiedzi.

Detektywi wypowiedzi

PUNKTY KONTROLNE

Moje Śledztwo!

Punkt kontrolny 1:

„Ucho i usta” – Czy słyszę i rozumiem?

Cel: Ocenić, czy wypowiedź była łatwa do usłyszenia i zrozumienia.

Wskazówki detektywa	Tak	Nie
Mówił/mówiła wystarczająco głośno.		
Mówił/mówiła wyraźnie.		
Tempo mówienia było odpowiednie.		

Punkt kontrolny 2:

„Mapa mowy” – Czy wiem, dokąd zmierza kolega/koleżanka?

Cel: Sprawdzić, czy wypowiedź ma logiczną kolejność i czy temat jest jasny.

Wskazówki detektywa	Tak	Nie
Wiem, o czym jest całe wystąpienie.		
Wypowiedź ma wstęp, rozwinięcie i zakończenie.		
Informacje były podane w logicznej kolejności.		

Detektywi Wypowiedzi

PUNKTY KONTROLNE

Moje Śledztwo!

Punkt kontrolny 3:

„Latarka słów” – Jakich słów użył/a kolega/koleżanka?

Cel: Zwrócić uwagę na dobór słownictwa i unikanie powtórzeń.

Wskazówki detektywa	Tak	Nie
Używał/używała słów pasujących do tematu.		
Słownictwo było ciekawe i różnorodne.		
Rozumiałem/rozumiałam wszystkie użyte słowa.		

Punkt kontrolny 4:

„Okno detektywa” – Kontakt z publicznością!

Cel: Ocenic, czy kolega/koleżanka nawiązał/a kontakt z odbiorcami i czy jego/jej postawa zachęcała do słuchania.

Wskazówki detektywa	Tak	Nie
Patrzył/patrzyła na słuchaczy.		
Używał/używała gestów lub mimiki, które pomagały mu/jej w mówieniu.		
Wydawał/wydawała się pewny/pewna siebie.		

Detektywi wypowiedzi

Raport końcowy detektywa

INFORMACJA ZWROTNA

**PAMIĘTAJ: BĄDŹ ŻYCZLIWY/ŻYCZLIWA
I KONKRETNY/KONKRETNA!**

SKUP SIĘ NA POMOCY!

Wskazówki detektywa	Opis	Zapisz tutaj
Co było super? Co mi się podobało?	Zapisz 1-2 rzeczy, które kolega/koleżanka zrobił/zrobiła bardzo dobrze. Bądź konkretny/konkretna! Np. „Bardzo podobało mi się, że patrzyłeś/patrzyłaś na wszystkich w klasie.”	
Co można zrobić lepiej?	Zapisz 1-2 rzeczy, nad którymi kolega/koleżanka mógłby/mogłaby popracować. Np. „Mówiłeś/mówiłaś trochę za szybko, przez co trudno było nadażyć.”	
Moja SUGESTIA (Jak to poprawić?)	Zaproponuj konkretny sposób, jak kolega/koleżanka może ulepszyć wypowiedź. Np. „Spróbuj następnym razem mówić wolniej i robić krótkie pauzy.”	